EARLY MODERN WORKSHOP: Jewish History Resources

Volume 3: Gender, Family, and Social Structures, 2006, Wesleyan University, Middletown, CT

Unequal Opportunities

The Economic Possibilities Open to Jewish Women in 18th Century Poland-Lithuania

Adam Teller, University of Haifa, Israel

ABSTRACT:

This presentation is for the following text(s):

- Supplication
- The Meeting of The Holy Council [of the Lithuanian Land] at Mir, November-December 1751

Copyright © 2012 Early Modern Workshop

EARLY MODERN WORKSHOP: Jewish History Resources

Volume 3: Gender, Family, and Social Structures, 2006, Wesleyan University, Middletown, CT

Supplication

Suplika

Bunim Szlomowicz, 18th Century

Translated by Adam Teller, University of Haifa, Israel

Mighty and Honourable Lord *Podczaszy* of Kalisz, My Gracious Lord and Benefactor.

I, poor, miserable and vexed man, citizen of Sluck, of a respectable and wealthy family here for many generations, [have been] completely broken and brought to ruin by an evil woman, who is simply driving me to my death. I am in need of assistance and having no-one to turn to but the Lord God and my Most Gracious Lord and Benefactor, appeal to you and request pious justice for these reasons and causes.

1. The dowry document to the value of 500 zloties which she produced was incorrectly drawn up in a village by her relative, since, when a man marries a Jewish widow, she has to give him 200 zloties. According to the Law of Moses, there is absolutely no need for her to give a dowry, but for the general good of the married state, the Rabbis found it [right] for the widow to give 100 zloties. The husband makes an adjustment of the second hundred zloties out of goodwill. She deserves only 200 Lithuanian zloties on the basis of a good emissary [?], witness to the signature and the husband.
2. The Kahal's decree of two years ago that were I to beat her as she pretended [I had], I should pay her 1300 zloties, came out against this as yet undiscovered slanderer who had maliciously accused me of beating her and wounding her. She then had to take an oath that she would not scold me and I had to swear that I would not beat her. Since she was willing to take her oath and I was not, I had to pay her a fine of 1000 zl., as well as 100 Lithuanian Kopa dowry and an extra-dowry payment of 50 zl. This comes to 1300 zloties. Then, having come to our agreement, we took our mutual oaths and have lived together peacefully till no. Then, the promised 1000 zl. was annulled.
3. She gave me nothing at all as a dowry. In particular, [there was]a waistcoat which she still has, [and which] she had valued at 100 zl., as well as two promissory notes drawn on two Jews from Ruthenia to the value of 100 Lithuanian Kopa; this I am ready to return to her. I have a written document and witnesses to prove that when she was in

Minsk on her way to [our] wedding, she borrowed a few zloty for food and also to pay the driver who brought her [here]; I had to pay this from my own pouch.; Her relative Liman Dawydowicz can testify to this.

4. Concerning the apartment in my father's house which I bought, I paid for it with [the income] from my hard-earned labour, which I can prove with documents.

I had 45 Taler Bity in cash, which makes	zl. 300
I sold a copper kettle worth 400 zl. For	zl. 500
I sold two silver strips for	zl. 130
I sold my daughter's coral and pearl [beads] for	zl. 60
Two of my clothes, i.e. a vest and a coat for	zl. 120
I sold my books in Radoszkiewica and here in Sluck for	zl. 330
A certain pawn which I had already redeemed for the debt owed by my father to a townswoman from Saskiewicz	zl. 150
Which makes in total	zl. 1590

With this money I paid my father's debts, as specified below, viz.
To the noble Mr. Maior
To the noble Mr. Boriszewski
To the noble Mr. Korodnicz
To the noble Mr. Benkin
To the noble Mr. Nieczkowski
To a townswoman from Saskiewicz.

All these debts added up to a capital sum of 1,600 zloties, as a proof of which I have receipts from each of the noble gentlemen. This is apart from the interest which I paid to these gentlemen from the [fruit of] my labor [to the tune] of 300 zl.

5. As to the deeds and virtue of this woman, which I only discovered after marrying her, I must now write to my gracious Lord and Benefactor for [his] information.

The Evil Deeds of My Wife Pozia

1. While she was living with her first husband in Ruthenia, he traded with another Jew for six jars of vodka. On account of a dispute between them, she out of her vindictive spite [?], took all the jars and secretly poured the vodka onto the floor. She should have been severely punished by the manorial court, [but] fled to her mother's in Holowczyno, having first robbed her husband. It was with great difficulty that he got his goods back. Having found out [what kind of a person] she was and after further misdeeds and misdemeanors, he gave her a letter of divorce and sent her away without the dowry.
2. Since she was sent to Smolany in disgrace, on the way she stayed overnight in a village with the Wojt (mayor) – a kindly and prosperous man. Then, in her usual way of causing people trouble, she trumped up a charge against this man that he had robbed her of a

few hundred zloties. The local manor ordered him and his household to take an oath [that the charges were false]. Since he never took the oath, he had to settle with her to the sum of 30 Lithuanian Kopa.

3. When she was still [living] in her grandfather's home, he kept her cousin as his housekeeper, since he trusted her in all respects. He did not view her [i.e. Pozia] as a virtuous woman. In an attack of spite, she invented a charge of adultery against her female relative. She gave a Jewish rustic cloth for a robe and he testified that the good-hearted woman [had done] this deed. When it came out that this Pozia had purchased the witness, both she and the witness received a very heavy fine from the Jewish elders of the Bialorussian Region[al Council]. She had been engaged to a certain widower from Mohilew. He very soon found out about her virtue, fled to Bychow and got married there [to someone else]. Myself, all unknowing, The Lord God punished; I did not bring a friend or a shepherd into my home, but a wolf. She does not behave honorably and the blessings which we had previously [enjoyed] are gone - the saloon [trade] and property have vanished from my father's house.
4. In addition, in her spite she not only scolds, rebukes, and beats my children from my first marriage, but my daughter did not even have to say a word against her before she spitefully poured something into her mouth while she slept... drink; the girl almost choked and was ill for a number of weeks.
5. She wanted to bring about the death of my father in order to take control of everything. She paid sorcerers to kill him, but since they knew him of old as a kindly man, they did not want to kill him completely. The spell they put upon him almost [worked] but did not take him out of this world.
6. Seeing that she had not killed him with witchcraft, she made up her mind to buy arsenic, ostensibly for mice, and poured it into my father's meal plate. This almost killed him and two children who were staying with him... sees that she does evil deeds when protected.

Since it is hard to put down on paper all her misdeeds, our Gracious Lord and Benefactor, you can know her [true nature] from [the fact] that, though I was innocent, she had me locked up in the dungeon on Rosh Hashanah, precisely... [when] Christians take pity on Jews and have them set free for the holiday; since she has no fear of God, she did not do so.

I bring it to the attention and pious wisdom of My most Gracious Lord that due to this prostitute and trollop, from whom I do not have children, I who am settled here, have to wander the world begging for bread. I have two daughters to marry off, and I do not have even a piece of bread to put in my mouth. Thus has she ruined me and this shameful woman is going to take away the apartment which I bought with the sweat of my brow, and not let me in there.

She might have witchcraft, but I, shedding my bitter tears for Divine Mercy, request that

she be tried for her evil deeds and finally expelled from the city. And I and my father, as faithful burghers and local subjects for ages, retaining our possessions, will be obliged to pray to the Divine Majesty for many happy years of rule [for your Lordship].

My most Gracious Lord and Benefactor, I [remain] your lowest footstool,

Bunim Szlomowicz, Citizen of Sluck

Copyright © 2012 Early Modern Workshop

EARLY MODERN WORKSHOP: Jewish History Resources

Volume 3: Gender, Family, and Social Structures, 2006, Wesleyan University, Middletown, CT

Suplika
Supplication
Bunim Szlomowicz, 18th Century

Prepared by Adam Teller, University of Haifa, Israel

Wielmożny Mościwy Panie Podczaszy Kaliski Panie a Panie moy Miłościwy y Dobrodzieiu.

Ja ubogi a mizernie utrapiony człek z dziadow pradziadow obywatel tuteyszy słucki z zacnego y bogatego domu. A przez złą zoną wniwecz obrucony y do szczentu zgubiony owa zgola ginac mi sie przychodzi. Ratunku potrzebuię a nie maiąc się do kogo iedną do Pana Boga a do Wmsci MM Pana y Dobrodzieia uciekam się a prosze pobożnej sprawiedliwosci z tych miar y przyczyn.

1. Że list wianowany ktory ona pokazuie na złotych 500 nie prawnie na wsi pisany sialo krewny iej, gdyż wdowka żydowką za żone poymuiac by mu y 200 wniosła. Według prawa Moyżeszowego wiana cale nie przynależy oney dawac y zapisywac lecz dla pokoia pospolitego w stanie małżenskim wynalezli Rabinowie zapisywac wdowie 100 złota. Drugi zas 100 złotych mąż z dobrej swej woli czyni oprawe nalezy iej tylko 200 zł litewskie wedlug poslemęke dobrego [?] y reky y menża.
2. Dekrett kahałowy od lat 2 ferowany ze gdybym ią bił iako udała abym iej zapłacił 1300 zł, ten wypadł ieszcze iako przeciw niedoznaney iescze potwarce ktoraz myslaiąc biegała skarżyc iakobym ią bił kaleczył. Miała tedy ona przysiondz, abymic nie łaiała a iam miał przysiądz, abym ią nie bił, a gdyby one przysiengę swoią wykonała, a iabym nie chcial wykonac, mam 1000 zł sztroff oney zaplacic, z osobna 100 Kop Lit wiana a przy wianku zł 50. Co wynasza zł 1300. Zgodziwszy sie tedy między sobą oboiesmynie przysięgali y dotychczas spokoynie, mieszkali, ten tedy 1000 zł. zaręki całe kasowany.
3. Posagu mi całe nic niedała. Szczegulną kabat ktury y teraz u siebie ma, szacowała go, byla w złotych 100, a do tego dwa mamrany na 2 Żydów na Rusi mieszkaiące, na 100 Kop Lit, y te wrocic iej gotowem. Na dowod tego mam document listowne a do tego swiadki że ona do mnie na wesele iadąc w Minsku na strawe kilka złotych pożyczyła a w ostatku y za fure furmanow ktory ia przywiozł ią z swego worku zapłacic musialem.

Niech iej krewny Liman Dawydowicz na to swiadczy.

4. Co się zas tycze czensci domu oycowskiego com kupil, to za moie krwawe prace kupiłem, co dokumentalnie dowiade

Gotowych pieniedzy miałem talery bitych 45 czyni tynff ?	zł.	300
Kocioł miedzia[n]y złotych 400 kosztuiący przedałem	zł.	500
Pasow srebrnych dwa przedałem za	zł.	130
Korale z perłami corki mej przedałem za	zł.	60
Sukien moyich pare to iest szubke y zupan za	zł.	120
Xiąg moych przedałem w Radoszkiewicach y tu w Słucku za	zł.	330
Zastawę pewną ktorom iuż zrenczył w długu oyca mego mieszczanca saskiewiczowej winnego	zł.	150
Co wszystkigo wynasza	zł.	1590

Temym pieniedzmi opłacałł długi rodzica mego niżey specificowanym iako to:

Imsci Panu Maiorowi
Imsci Panu Boriszewskiemu
Imsci Panu Korodniczemu
Imsci Panu Benkinowi
Imsci Panu Nieczkowskiemu
Mieszczance Saskiewiczowej

Ktore te długi wszystkie kapitalnej summy wynaszali zł. 1600 iako na dowod mam od kazdego z ich Msciow kwity, oprocz prowizyiey ktorom tymże Ich Msciom płacił z pracy moiey zł. 300.

5. Do uczynkow zas y cnoty oney ktorem dopiro po ożenieniu się z nią dowiedział, musze niekture wypisac do wiadomosci WMMM Pana y Dobrodzieia.

Złe uczynki Żony moiey Pozy[?]

1. Mieszkaiąc s pierwszym menżem swym na Rusi, ktory z drugim Żydem handluiąc, mieli gorzałki Kuff 6 a dla nieiakiego miedzy niemi zwady, ona ze złosci swej powyrywawszey z wszytkich kuff go idzie[??] gorzałkę taiemnię wszytko na ziemie wypusciła. Miał ią tedy dwor za to sondzic surowie, uciekła do Matki swey do Holowczyna, męża okradszy. Z wielką tedy trudnoscią odyskal mąż swoie do siebie a ią doswiadczywszą i po inszych postempkach y nierządkach dawszy list rozwodny wpendził ią od siebie bez wiana.
2. Aże dla wstydu zasłaną ią do Smolan, w drodze nocowała na wsi u woyta człeka poczciwego y dostatniego. Iako tedy zwykła napastowac zmysliła na onego gospodarza ża ią na kilkaset złotych okradł. Dwor tameczny nakazał onemu z domostwem odprysiędz się. A iako nigdy prysiengał musiał ią godzic 30 Kop Litewskich.
3. Gdy ieszcze w domu dziada swego była, ktory miał cios[t?]eczna iey siostrę w domu

swym za gospodynia, kturey sie we wszystkim zwierzył. A iey iako cnotliwej nie dowierzał. Ona na przekorz [?] ze złosci swey na krewną swoią zmysliła cudzołoztwo. Dawszy parobkowi żydowskiemu na kuntusz sukna swiadczył ten uczynek na poczciwa białogłowę. Aże się to pokazało że ona Pozia swiadka przekupiła, ona tedy z swiadkiem od starszyny Biało Ruskiey wielki sztrof odniesli. Zarenczyła się była za nieiakiego wdowca Mohilewskiego. Ten iak prendko się dowiadział o iej cnocię, uniknoł do Bychowa y tam się ożenił.

Mnie zas iako nie wiadomie, Pan Bog skarał, nie prziacielem, nie pasterza ale wilka do doumu [domu] swego wprowadziłem. To ktora się nie cnotliwie chowa tam y błogosławienstwa nie masz iak prendko do nas przybyła, tak prendko szynk i obfitosc Boska z całego domu rodzica mego znikneła.

4. A do tego ze złosci swey nie tylko łaiąc, besztaiąc y biyiąc dzieci moie z pierwszą żoną spłodzone po kilka krotnym nie musiała dziewczyna moia nie cos przemowic przeciwko niey, ona zezsłosci swey spiącej dziewcznie pełną gembą naplicała czego... y pisac [piiąc?], mało się dziewczyna nie zatchneła, kilka niedziel chorowac przez to musiała.
5. Rodzica mego o smierc przyprawic chciała, aby do wszystek opanowała. Czarownikow naymowała aby go umorzyli aże go zdawna za poczciwego znały niechcieli całe umorzyc, iednak trząd na niego byli narzucili że mal y przez to z swiata niezszedł.
6. Widzac ona że go czarami nie umorzyła, kazała sobie arseniku kupic rzkoma na myszy a potrawe rodzica mego wsypawszy przez co on y dwoie dziatek przy nim naiadszy sie mal niego umierali .. widzi że złe udała się w protekcią.

Bo trudne iey wszystkie uczynki czyniące wypisac tylko w tym nasz mosc Panie y dobrodzieia moy miłosciwy ią doznasz że ona mie nie winnie na tak wielkie swiento na trombki kazała do turmy zaprowadzic przecie .. Chrzescijanie nad Żydami maią miłoserdzie y na takie swięto z niewoli wypuszczaią gdyby ona Bogaboyną była to by tego nie czyniła.

Do uwagi tedy pobożnego rozsądku WMMMM Pana y dobrodzieia podaie iezeli dla tey nierządnicy zawoloki [?] z kturą y dzieci nie mam, ja z dziadow moych osiadły mam od dziatek pierwszey mey zona wswial [wswiat?] ozebranym chlebie powlec się. Dwoie corek mam na wydaniu za mąż a nie mam czym nawet kawałek chleba w gembe włożyc. Tak mie zła żona zgubila a nawet y domu czensc kturom za swą krwawą pracę kupił ma mi to niecnotliwa odbierac y mnie do niego nie przypuszac.

Jezeli ona przez czary ale ia przez Miłoserdzie Boskie krwawemi lzami oblewaiono sie prosze aby ona według uczynkow iey była sądzona, a w ostatk y z miasta wypendzona. A ia y rodzic moy iako wierni mieszczanie y poddani tuteysi z wieku przy swey własnosci zostawszy Maiestat Boski błagac powinni bendziemy za szczęsliwe długoletne panowanie.

W. Msci Pana y Dobrodzieia moiego milosciwego naynizszy podnożek Bunim Szłomowicz obywatel słucki.
Archive: Archiwum Glowne Akt Dawnych w Warszawie, Archiwum Radziwillowie XXIII, 137, pp. 114-115

Copyright © 2012 Early Modern Workshop

EARLY MODERN WORKSHOP: Jewish History Resources

Volume 3: Gender, Family, and Social Structures, 2006, Wesleyan University, Middletown, CT

The Meeting of The Holy Council [of the Lithuanian Land] at Mir, November-December 1751

Va'ad kodesh bekehilat hakodesh Mir behodesh Heshvan Tki`v תקי"ב/1751 ,

Translated by Adam Teller, University of Haifa, Israel

"Fear of the Lord is the beginning of wisdom." Earlier wise men and rabbis have deliberated on regulations and made added restrictions [to the law] to prevent women from going to the houses of non-Jews with various merchandise as mentioned in various previous councils. Now many years have gone by and generations passed – it is almost thirty years since the Council of the Land last met. For that reason many transgressors have appeared in all the communities and abandoned their womenfolk to making their living and supporting their families by doing this - their sons are almost considered bastards (*mamzerim*). Moreover, through their inconsiderate attitude they are harming the incomes of various householders and merchants in all the other communities. The community is unable to punish them since they make up the vast majority of the population. They have connections with the nobility in its palaces and courts. Moreover, they trespass [on others' business] and commit sins in profaning the Sabbaths and festivals until they [profane] the whole Jewish religion, as we have all seen for ourselves.

For this reason we have come with the full force of our regulation together with the heavenly court: From today on, no woman shall take any merchandise to the houses of non-Jews, or priests and noblemen – not even in groups of two or three, for any reason. And all the communities must take care to ensure that this bad custom is done away with. And there should no women peddlers called *tendlerke* in any community in Lithuania. All the shopkeepers should be threatened with a great ban if they give them any merchandise from their shops. The merchants too should not give them any merchandise. Supervisors should be appointed in all the cities where they are to ensure that no woman should go with any merchandise to the houses of non-Jews for any reason whatever, in order to uproot and destroy this evil custom, so that the name of *tendlerke* should be mentioned no more. They should be pushed away, expelled, and

excommunicated from every Jewish community, their engagements should be stopped, and of course, their sons should not be circumcised, marriages not arranged for them, and [no-one should] stand close to them until they agree to give up this livelihood. It should not be possible even to talk about some woman going to non-Jewish houses, let alone for it to happen. And should any householder see a *tendlerke*, he may take her merchandise for himself without consulting any rabbi, leader, or judge, and [he may] of course cause her any harm, destroy or damage her goods in whatever way he can, doing whatever he wants. Moreover, the community leaders and judges in all the communities must back him up, help and support him to keep the goods of the *tendlerke*. And should anyone not support the householder, even by remaining passive, the householder may take a copy of this ruling, refuse to pay his communal taxes, to go to the tax-assessors and to declare his business tax, paying nothing until the *tendlerke* is tried and her goods given to him as unclaimed items. The beadles must obey this individual without consulting any rabbi, leader, or judge, under threat of losing their post, and transfer the *tendlerke*'s goods to the householder. Even if another householder or merchant shows that the goods were his and that he gave them to the *tendlerke*, this is not a valid claim, and the goods should remain with the householder as unclaimed items.

On every occasion on which the New Moon is blessed [in synagogue], one of the beadles should make [public] announcement that no merchant or shopkeeper should give any merchandise to a *tendlerke* - it is as though he has thrown his money away. On every Rosh Hashanah before the *shofar* is blown he must proclaim in the Great Synagogue that no woman shall go to the houses of non-Jews.

"Who knows but that God may turn and relent?" And he will gather our dispersed [people] speedily in our days. Amen. Selah.

This proclamation has validity and force from us, the leaders, elders, officers, heads of the Lithuanian Council, May Our Redeemer Protect it. Monday, 4th Kislev 5512 (22/11 /1751), at the Holy Council of the Mir Community May Our Redeemer Protect it.

Signed Israel son of Yona Kahana z"l from Brisk
Signed David son of the Rabbi Moshe Yitzhak z"l from Brisk
Signed Zvi Hirsh son of the Wise Rabbi Dober z"l from Pinsk
Signed Yishay' son of Yitzhak z"l from Horodna
Signed Shlomo son of the Rabbi Haim son of the Wise Rabbi z"l from Horodna
Signed Avraham son of Yitzhak Isaac z"l from Pinsk
Signed Yehuda known as Leib Neides son of Yitzhak from Pinsk
Signed David son of Barukh Halevi from Vilna
Signed Eli' son of Moshe Meisels from Pinsk, presently in Vilna
Signed Yehuda Yudel son of Abraham Halevi Horowitz z"l from Sluck
Signed Asher Zelig son of the Wise Rabbi Yosef z"l Frenkel, Scribe and Judge from Sluck

EARLY MODERN WORKSHOP: Jewish History Resources

Volume 3: Gender, Family, and Social Structures, 2006, Wesleyan University, Middletown, CT

ועד קודש בקהלת הקודש מיר
Va'ad kodesh bekehilat hakodesh Mir behodesh Heshvan Tki`v
תקי"ב/1751 ,

Prepared by Adam Teller, University of Haifa, Israel

תתקמז [תתקנז]. ראשית חכמה יראת ה'. כבר שקדו חכמים וגאונים הקודמים בתקנתם וגדרו גדרים ועשו סייגים, למנוע אותן הנשים ללכת בבתי גוים עם איזה סחורות כנזכר בכמה וועדים שעברו. וכהיום רבו שנים והלכו דורות. שזה יותר משלושים שנה שלא הי' התוועדות המדינה. גלל כן רבו כמו רבו הרבה מתפרצין בכל הקהלות, שהפקירו נשותיהן ממש ועשו לעצמם פרנסה מזה לפרנס אנשי ביתם ובניהם קרובים לממזרים. נוסף לזה שמקפחין פרנסת כמה וכמה בע"ב וסוחרים דכל שאר קהלות בדעתם הקלות, ואין יד הקהלה משגת לענוש אותם, באשר שהמה כמעט רוב מנין ורובא דרובא. יש להם יד ושם אל השררות ובפלטין ובחצרות. ולא זו אף זו שמסיגין גבול ועוברין על דת בחילול שבתות ויו"ט עד שנוגעין בכל דת ישראל, כאשר עינינו ראו ולא זר. גלל כן באנו בתוקף גזירתינו בצירוף הב"ד של מעלה: שמהיום והלאה לא תלך שום אשה עם שום סחורה לבתי גוים או לאיזה כומר ושררה, ואף ב' או ג' ביחד בשום ענין ואופן בעולם. ומחויבין כל הקהלות ליתן השגחה לבטל המנהג הרע הזה. ושלא תהי' שום אשה רוכלת שקורין טענדלרקע באיזה קהלה במדינת ליטא והסרים למשמעתם. וליתן חרם הגדול ע"כ בעלי החנויות, שלא ליתן להם שום סחורה מאיזה חנות; גם הסוחרים לא יביאו לטענדלירין שום סחורה. וכללא של דבר להעמיד ממונים בכל עיר ועיר בכל מקומות. שלא תלך שום אשה בשום ענין ואופן עם איזה סחורות לבתי גוים כנ"ל, ולבטל המנהג הרע ולשרש אחריו, שלא יזכר שם טענדלירין. ולהודפם ולגרשם ולהחרימם ולפרוש אותם מכל ק"י, ולאסור שידוכין, ופשיטא שלא למול בניהם ולא לסדר להם קידושין ושלא לעמוד בד"א שלהם, עד שיקבלו ע"ע לבטל אומנות ההוא. ולא יזכר ולא יפקד שתצא אשה לבתי גוים. ורשות לבע"ב ההוא שיראה את הטענדלירין ליקח הסחורה לעצמו בלי שאלת הרב וראש ודיין, ופשיטא לגרום לה היזק לקרוע ולקלקל הסחורה שלה בכל מה דאפשר לו לעשות דין לעצמו; ואדרבא מחויבין אלופי הקהל ודייני דכל קהלות לעמוד לימין צדקו ולהיות לעזר ולמסעוד בכדי להעמיד ביד המחזיק מיד הטענדלירין. ומי ומי שלא יחזיק את הבע"ב, ואף שיהי' רק בשב ולא תעשה, אזי רשות נתונה לאיזה בע"ב מאיזה קהלה ליקח העתק מכתב הלזה, ורשות לו לעכב הסכום שלו ולא לילך אל השמאים ולא להגיד קרופקי ולא ליתן שום גביה עד שיעשו דין באותה טענדלירין ולהעמיד ביד המחזיק ע"פ הפקר ב"ד. ומחויבין השמשים לציית להיחיד בלי שום שאלת רב וראש ודיין בהעברות שמשות שלו, באופן להעמיד ביד המחזיק סחורות מהטענדלירין. ואף שיברר איזה בעב"ב או סוחר שהסחורה שלו הוא שנתן ליד הטענדלירין, אין בדבריו שום ממש, רק שתשאר ביד המחזיק ע"ד הפקר. ועל הא' השמשים להכריז בכל פעם שמברכין החודש, שלא ליתן שום סוחר או בעל חנות סחורתם להטענדלירין, וכאלו הניח מעותיו על קרן הצבי. גם בכל פעם בר"ה קודם תקיעת שופר מחויב להכריז בבהכ"נ הג', שלא תלך שום אשה לבתי גוים. ומי יודע ישוב וניחם ד' וימהר לקבץ נדחינו במהרה בימינו אמן סלה. הכ"ד בתוקף ועוז מאתנו הרוזנים נגידים קציני ראשי מדינות ליטא יצו', יום ב' ד' כסלו תקי"ב ל', בוועד קודש דק"ק מיר יצו'.

נאום ישראל בא"א מוהר"ר יונה כהנא ז"ל מבריסק
ונאום דוד באמ"ו הרב ה"ה מו"ה משה יצחק ז"ל מבריסק
ונאום צבי הירש בהרב הג' מוה' דובער ז"ל מפינסק
ונאום ישעי' בלא"א כמו"ה יצחק ז"ל מהוראדנא
ונאום שלמה בהרב מוה' חיים בהגאון ז"ל מהוראדנא
ונאום אברהם במוה' יצחק אייזק ז"ל מפינסק
ונאום יהודא הנק' ליב ניידיש בא"א כמוה' יצחק מפינסק
ונאום דוד בא"א מו"ר ברוך הלוי זלה"ה מווילנא
ונאום אלי' במוה' משה מייזליש מפינסק ה"ה מווילנא
ונאום יהודה ידיל בהק' מוה' אברהם הלוי הורוויץ זלה"ה מסלוצק
ונאום אשר זעליג בהרב הג' מו"ה יוסף ז"ל פריינקיל סו"ד מסלוצק

מתוך: ש' דובנוב (עורך), פנקס מדינת ליטא, ברלין 1925, עמ' 257-258

>

Publisher: S. Dubnow (ed.), Pinkas Medinat Lita, Berlin 1925

Copyright © 2012 Early Modern Workshop